
DEEL 3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Rapport opgemaakt door :

Derbystraat 55

B-9051 Gent

oktober 2016

Dossiernr. 20288

Projectcode: 2016I36

Gent

1 TERUGKOPPELING ONDERZOEKSVRAGEN

○ **Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?**

Voor wat het onderzoekslocatie betreft is de positie ervan binnen de historische stadskern van Brugge en de ligging onmiddellijk ten westen van de laatmiddeleeuwse Kruisvest. Op de locatie bevond zich tot ca. 1647 het passantenhuis “Nazareth”, dat werd opgegeven en aangepast voor de oprichting van het Engels Klooster omstreeks 1647.

Op basis van de in de nabije omgeving aangetroffen vondsten is er de aanwezigheid van IJzertijdvondsten en sporen en structuren uit de late middeleeuwen.

○ **Hoe was de oude perceelsindeling/ wegen indeling?**

Voor wat het onderzoeksgebied betreft wordt de Carmersstraat reeds aangeduid op 16de eeuwse stadsplannen. Op het stadsplan van Marcus Gerards ca. 1562 wordt deze reeds aangeduid als “Carmersstraete” en is op dat ogenblik reeds aan weerszijden voorzien van lintbebouwing bestaande uit smalle panden haaks gericht op de Carmersstraat.

○ **Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?**

Het onderzoeksgebied langs de Carmersstraat is op heden volledig ingenomen door het kloostercomplex en tuinen van het Engels Klooster. Het complex kwam tot stand vanaf ca. 1647. Voor de inplanting van het nieuwe kloostercomplex werd het reeds aanwezige passantenhuis “Nazareth” grotendeels afgebroken. Op 16de eeuws kaartmateriaal wordt dit passantenhuis duidelijk weergegeven.

○ **In welke mate is het terrein reeds verstoord?**

Er kan gesteld worden dat de bouw van de tuinvleugel en de aanpassingen en voornamelijk de aanleg van de kelders, het eventuele aanwezige archeologisch bodemarchief grotendeels heeft aangetast.

○ **In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?**

Voor wat de geplande afbraak betreft worden de bestaande kelders en funderingen niet uitgebroken en worden er geen terreinwijzigingen aangebracht. De aanwezige kelders worden opgevuld en op het niveau van het maaiveld wordt een funderingsplaat aangebracht voor de oprichting van de nieuwe woonvleugel. Op die manier worden er geen werkzaamheden uitgevoerd met bodemingreep. Met andere woorden, er is geen sprake van aantasting van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed.

○ **Welke aanbevelingen worden er gedaan op basis van de bureaustudie (vervolgonderzoek, behoud of vrijgave)?**

In 1990 werd bij een archeologische controle op een perceel van de School Spermalie tussen de Snaggaardstraat en de Oliebaan, ten noorden van het onderzoeksgebied, enkele laatmiddeleeuwse tonwaterputten en een afvalkuil met afgezaagde hoornpitten aangetroffen. Verdere informatie omtrent de aard en de opbouw van het bodemarchief ontbreekt.

2 MOTIVERING PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

2.1 TOEPASSINGSGEBIED

Gegevens initiatiefnemer	SUM Project Architecture & Engineering
Erkend archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00054
Locatie projectgebied	Carmerrstraat 83-87 Brugge
Coördinaten	70 728,76m – 212 333,50m 70 737,08m – 212 338,42m 70 752,21m – 212 298,00m 70 759,05m – 212 303,88m
Oppervlakte	532m ²
Kadaster	Brugge 6 ^{de} Afdeling, Sectie F, perceel F179t

Figuur 1: overzicht toepassingsgebied

2.2 GEMOTIVEERD ADVIES

Op basis van de bureaustudie bevelen wij een vrijgave aan voor het terrein gezien:

- 1) Het potentieel tot kennisvermeerdering hier beperkt is door de verstoringen van het bodemarchief door de bouw van de tuin vleugel in 1853, de aanpassingen in het begin van de 20ste eeuw. Vooral door de aanleg van de aanwezige kelders tot een diepte van ca. 2m onder het maaiveld is het eventuele aanwezige bodemarchief onherroepelijk verloren gegaan.
- 2) Het verwachte archeologisch potentieel van het terrein is daarentegen hoog. Het projectgebied is gelegen in de historische stadskern van Brugge, dat sedert 2016 vastgesteld werd als archeologische zone. Het terrein is overigens gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de laatmiddeleeuwse stadsomwalling en ca. 300m van de Potterierei, waar duidelijke aanwijzingen werden aangetroffen voor laatmiddeleeuwse artisanale activiteiten.

Op basis van de reeds gekende verstoringen op het terrein en het feit dat bij de geplande infrastructuurwerken er geen bodemverstorende werkzaamheden worden uitgevoerd, wordt hier bijgevolg geopteerd voor de vrijgave van het terrein. Uiteraard dient benadrukt te worden dat de opdrachtgever steeds gebonden is aan de meldingsplicht bij toevalsvondsten.

2.3 VOLLEDIGHEID UITGEVOERD VOORONDERZOEK

Voor dit perceel werd enkel een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd. Een vervolgonderzoek werd op basis van deze bureaustudie onnodig geacht gezien er kon aangetoond worden dat bij de geplande werkzaamheden er geen sprake is van bodemverstorende factoren, ondanks het hoge archeologisch potentieel van de het areaal.

2.4 AANWEZIGHEID EN WAARDERING ARCHEOLOGISCHE SITES

Sedert 2016 werd de historische stadskern van Brugge vastgesteld als archeologische zone. Het projectgebied is overigens ook gesitueerd in de onmiddellijke nabijheid van de laatmiddeleeuwse stadsomwalling en op ca. 300m van het laatmiddeleeuwse artisanale kwartier rond de Potterierei.

In 1990 werden onmiddellijk ten noorden van het onderzoeksgebied enkele laatmiddeleeuwse tonwaterput en een afvalkuil door de Stedelijke Archeologische Dienst onderzocht. Op de site werden tevens vondsten aangetroffen uit de IJzertijd.

Binnen het projectgebied bevindt zich sedert ca. 1647 het Engels Klooster. Voordien bevond zich hier het passantenhuis "Nazareth", dat overigens op 16de eeuwse historische kaarten duidelijk wordt aangeduid.

2.5 IMPACTBEPALING

De geplande afbraak van de bestaande tuinvleugel en de inplanting van een nieuwe woonvleugel hebben geen impact op de bodem. Van de bestaande tuinvleugel wordt enkel het opgaande muurwerk afgebroken. Aan de aanwezige funderingen en kelders wordt niet geraakt. De bestaande kelders worden opgevuld. Ter hoogte van het huidige maaiveld wordt bovenop de bestaande funderingen en opgevulde kelders een betonnen funderingsplaat voorzien, waarop de nieuwe woonvleugel wordt opgetrokken.

2.6 BEPALING VAN MAATREGELEN

Op basis van de resultaten voortgekomen uit deze bureaustudie noopt ons er toe een vrijgaven van het terrein te adviseren. We kunnen hierbij enkel de nadruk leggen op de meldingsplicht voor de aannemer bij eventuele toevalsvondsten.

3 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Didier Reyns	Director		september 2016
Patrick Hambach	Director		september 2016
Tim Moerenhout	Business Unit Manager		september 2016
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		september 2016